

Oleksandra Kutiepova

„Język rosyjski (rusycyzmy) w „Diariuszu drogi spisanej i różnych przypadków pociesznych i żalonych prowadząc córkę Jerzego Mniszka, Marynę, Dymitrowi Iwanowiczowi w roku 1606”

Diariusz drogi spisanej i różnych przypadków pociesznych i żalonych prowadząc córkę Jerzego Mniszka, Marynę, Dymitrowi Iwanowiczowi w roku 1606 powstał na początku XVII wieku. Tłem wydarzeń jest uwięzienie załogi polskiej oraz początek wielkiej smuty w Rosji. Autorem pamiętnika jest dworzanin Zygmunta III Wazy, Stanisław Niemojewski, który towarzyszył Marynie Mniszkównie – narzeczonej Dymitra Samozwańca – w drodze do Moskwy.

Pamiętnik jest jednym z najciekawszych dokumentów kontaktów językowych polsko-rosyjskich, który zawiera wiele cytatów z języka rosyjskiego i języków ruskich. Ruszczyzna występuje na różne sposoby: 1) cytaty – w pismach Polaków pisanych po rosyjsku do władz; 2) różnego typu zapożyczenia, zarówno formalne, nazywające polskie realia, jak i semantyczne, np. ‘głowa’ jako ‘dowódca’. Cytaty i zapożyczenia służą kreowaniu w tekście stereotypu Rosjan.

Celem artykułu jest omówienie typów pożyczek rosyjskich, sposobów funkcjonowania w tekście języka rosyjskiego oraz funkcji charakteryzującej mieszkańców kraju (w tym stereotypizacji i wyrażania oceny).